

ELEMENTI, METODE, NAČINI I POSTUPCI VREDNOVANJA

Hrvatski jezik – 1. razred gimnazije

Usklađeno s Kurikulumom nastavnog predmeta Hrvatski jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj (NN 10/2019)

1. Polazišta vrednovanja

- Vrednovanje se planira kao sastavni dio učenja i poučavanja te se provodi sustavnim prikupljanjem različitih i međusobno povezanih informacija o ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda.
- Službene sastavnice (elementi) vrednovanja proizlaze iz triju predmetnih područja: Hrvatski jezik i komunikacija (A), Književnost i stvaralaštvo (B) te Kultura i mediji (C).
- Pri vrednovanju se prate znanja, vještine, stavovi i vrijednosti, sposobnost povezivanja jezičnih, književnih i kulturnih koncepata te primjena znanja u analizi, sintezi i novim komunikacijskim situacijama.
- Zaključna ocjena ne temelji se samo na aritmetičkoj sredini pojedinačnih ocjena, nego na što većem broju različitih i relevantnih informacija o razini ostvarenosti ishoda tijekom cijeloga razdoblja učenja.

2. Odgojno-obrazovni ishodi 1. razreda gimnazije na koje se vrednovanje oslanja

A. Hrvatski jezik i komunikacija

- SŠ HJ A.1.1. Učenik opisuje i pripovijeda u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.
- SŠ HJ A.1.2. Učenik sluša u skladu s određenom svrhom opisne i pripovjedne tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.
- SŠ HJ A.1.3. Učenik čita u skladu s određenom svrhom opisne i pripovjedne tekstove različitih funkcionalnih stilova i oblika.
- SŠ HJ A.1.4. Učenik piše tekstove opisnoga i pripovjednoga diskursa ostvarujući obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom i učinkom na primatelja.
- SŠ HJ A.1.5. Učenik analizira morfosintaktička obilježja riječi u rečenici i primjenjuje znanja pri oblikovanju teksta.
- SŠ HJ A.1.6. Učenik analizira značenjske odnose među riječima pomoću rječnika.
- SŠ HJ A.1.7. Učenik objašnjava razliku između hrvatskoga jezika kao sustava govora i hrvatskoga standardnog jezika.

B. Književnost i stvaralaštvo

- SŠ HJ B.1.1. Učenik izražava literarni doživljaj i objašnjava stav o književnom tekstu.
- SŠ HJ B.1.2. Učenik razlikuje i opisuje književni tekst prema temi i žanru na sadržajnoj i izraznoj razini te primjenjuje književnoteorijske pojmove.
- SŠ HJ B.1.3. Učenik prepoznaje i opisuje književni tekst u književnopovijesnom, društvenom i kulturnom kontekstu.
- SŠ HJ B.1.4. Učenik stvaralački se izražava prema vlastitome interesu potaknut tekstom.

C. Kultura i mediji

- SŠ HJ C.1.1. Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja.
- SŠ HJ C.1.2. Učenik analizira tekstove popularne i visoke kulture i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet.

3. Elementi, metode, načini i postupci vrednovanja

Element vrednovanja	Što se vrednuje	Metode vrednovanja	Načini i postupci / dokazi	Povezani ishodi
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA	Razumijevanje i uporaba hrvatskoga standardnog jezika; slušanje, govorenje, čitanje i pisanje; oblikovanje opisnih i pripovjednih tekstova; morfosintaktička i leksičko-semantička znanja; jezična norma, standardni jezik i idiomi; primjena znanja u komunikacijskom kontekstu.	Usmeno ispitivanje i razgovor; pisane provjere; analiza i preoblikovanje teksta; praktični jezični zadatci; pisanje vezanih tekstova; opažanje jezične izvedbe; učenička mapa.	• ciljano usmeno odgovaranje i obrazlaganje • kratke i opsežnije pisane provjere (zatvoreni i otvoreni tip zadataka) • raščlamba rečenice i primjena morfosintaktičkih znanja u tekstu • rad s rječnikom i tumačenje značenja riječi u kontekstu • čitanje i slušanje s razumijevanjem • opisivanje i pripovijedanje, usmeno i pisano • životopis, putopis, izvješće, vijest, opis i drugi prikladni tekstovi • pravopisna i jezična točnost u svim pisanim radovima • samovrednovanje i vršnjačka povratna informacija	A.1.1.–A.1.7.; integracijski i B/C ishodi
KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO	Literarni doživljaj; razumijevanje i interpretacija književnoga teksta; argumentirano izražavanje stava; primjena književnoteorijskih pojmova; prepoznavanje književnopovijesnoga, društvenoga i kulturnoga konteksta; čitateljska samostalnost i stvaralačko izražavanje.	Usmena interpretacija; pisana interpretacija; razgovor o tekstu; problemski i usporedni zadatci; provjera čitanja cjelovitih djela; predstavljanje pročitana; projektni i stvaralački rad; učenička mapa.	• interpretacijski razgovor potkrijepljen tekstom • usmeno odgovaranje o pročitanim djelima i ulomcima • pisane ili usmene provjere književnoteorijskih i književnopovijesnih sadržaja u funkciji interpretacije • kratki pisani odgovori i analitički zadatci uz tekst • provjera cjelovitoga čitanja usmeno i/ili pisano • predstavljanje djela prema vlastitome izboru • usporedba tekstova, likova, motiva, tema, žanrova i konteksta • kreativni uradci potaknuti tekstom – vrednuju se prvenstveno formativno, uz uvažavanje učenikovih mogućnosti i samostalnosti	B.1.1.–B.1.4.; povezano s A i C

Element vrednovanja	Što se vrednuje	Metode vrednovanja	Načini i postupci / dokazi	Povezani ishodi
KULTURA I MEDIJI	Razumijevanje, analiza i prosudba medijskih poruka; prepoznavanje izravnih i neizravnih poruka; svrha, ciljna publika i načini oblikovanja medijskoga teksta; odnos popularne i visoke kulture; kulturni identitet; kritički odnos prema medijskim i kulturnim sadržajima.	Analiza medijskog teksta; usmeno ili pisano obrazlaganje; istraživački zadatak; prezentacija; projekt; usporedba različitih medija; osvrt na kulturno-umjetnički događaj.	• analiza reklame, vijesti, članka, filma, predstave, stripa ili drugoga višemedijskog teksta • prepoznavanje namjere, ciljane publike i postupaka uvjeravanja • usporedba prikaza iste teme u različitim medijima • argumentirani kritički osvrt • individualni ili skupni istraživački zadatak / projekt • usmeno predstavljanje rezultata • pisani ili usmeni komentar kulturno-umjetničkog događaja • samovrednovanje i vršnjačko vrednovanje	C.1.1.–C.1.2.; povezano s A i B

4. Pristupi vrednovanju i njihova primjena

Vrednovanje za učenje: Provođa se tijekom procesa učenja radi dobivanja povratne informacije i planiranja sljedećih koraka. Ne mora rezultirati brojčanom ocjenom. Primjeri: ciljana pitanja, kratke izlazne kartice, opažanje rada, razgovor o pogreškama, komentar na nacrt pisanoga rada, praćenje rada u paru ili skupini, analiza učeničkih uradaka.

Vrednovanje kao učenje: Učenik aktivno procjenjuje vlastito učenje i uči davati utemeljenu povratnu informaciju drugima. Primjeri: lista provjere, samoprocjena nakon pisane ili usmene izvedbe, vršnjačko vrednovanje nacrta teksta, refleksija o čitanju, kratka bilješka o strategiji kojom je učenik riješio zadatak.

Vrednovanje naučenoga: Sumativno utvrđivanje razine ostvarenosti ishoda nakon određenoga razdoblja učenja. Primjeri: usmena provjera, pisana provjera, pisani rad, predstavljanje ili izvedba, projekt te drugi unaprijed najavljeni oblici provjere.

5. Postotci riješenosti za pojedine ocjene

nedovoljan (1)	dovoljan (2)	dobar (3)	vrlo dobar (4)	odličan (5)
0–49 %	50–62 %	63–76 %	77–89 %	90–100 %

ZAVRŠNA NAPOMENA: Navedene metode, načini i postupci vrednovanja nisu isključivi te ih nastavnik odabire i prilagođava nastavnim sadržajima, odgojno-obrazovnim ishodima i specifičnostima nastavne situacije. Pri vrednovanju i oblikovanju zaključne ocjene uzimaju se u obzir i kontinuirane bilješke o učenikovu radu, aktivnosti, zalaganju, odnosu prema obvezama, napredovanju i pristupu učenju, uključujući bilješke koje nisu popraćene brojčanom ocjenom. Zaključna ocjena stoga ne proizlazi

isključivo iz aritmetičke sredine pojedinačnih brojčanih ocjena, nego se temelji na cjelovitom praćenju učenikova ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda tijekom nastavne godine.